

Individuálny vzdelávací program

...na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu

Výchova a vzdelávanie je cielene organizovaný komplexný proces učenia a socializácie zameraný na rozvoj žiaka v súlade s jeho predpokladmi v snahe rozvíjať jeho vlastnú snahu stať sa harmonickou osobnosťou po stránke telesnej a duševnej.

(§2 písm. f a g, školského zákona 245/2008)

Úvod

Individuálny vzdelávací program (ďalej len „IVP“) je **jeden z účinných nástrojov na integráciu žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** (ďalej len „ŠVVP“). Ak sa však chceme posúvať ku komplexnej podpore žiaka a školy na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu, potrebujeme poznať základné princípy jeho tvorby, významu a najmä praktického aplikovania. Význam IVP v živote škôl za posledné roky významne stúpol nielen vyšším počtom žiakov so ŠVVP, ale aj príchodom pedagogických asistentov (ďalej len „PA“) a školských podporných tímov (ďalej len „ŠPT“) v snahe **vytvárať žiakom lepšie podmienky pre napĺňanie ich potenciálu**. Samotný papier je neraz len formálnym dokumentom. Ako ho uplatniť v praxi? Pomáha IVP k napĺňaniu inkluzívnych princíпов? Čo všetko k nemu hovorí legislatíva a čo má obsahovať? Mnohé z týchto otázok si kladú v školách už nielen rodičia a učitelia, ale aj PA či novovytvorené ŠPT. Vytvárať IVP je umelecké dielo. Jedine „žité“ IVP môže byť skutočne účinným nástrojom podpory žiaka v dnešných podmienkach. Zdá sa nám veľmi dôležité, aby sme o ňom napísali trochu viac a postavili ho komplexne do svetla inkluzívnej filozofie s plným rešpektovaním legislatívnych možností. Ak je IVP žité, môže byť vhodnou **mapkou pri sprevádzaní žiaka v jeho triede** na ceste k svojmu potenciálu. Najmä na začiatku nastavenia procesov. Ako, kedy a akým spôsobom, môžete ochutnať v ďalšom pokračovaní edície inkluzívnych bulletinov. Kiežby tieto inšpirácie posilnili pocit Vašej slobody a istoty nasledovať najlepšie záujem dieťaťa a jeho dospelých...

Viktor Križo a Vladimíra Ďurčová

Čo je Individuálny vzdelávací program?

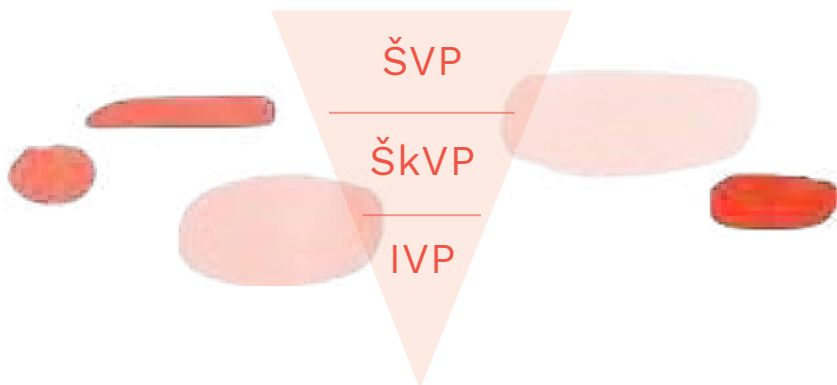
Individuálny vzdelávací program je dokument, ktorý stanovuje možné podporné opatrenia pre žiaka so ŠVVP a to **pri úprave podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní** (§ 2 i) školského zákona). IVP je aktuálne štandardnou súčasťou podmienok vzdelávania žiakov so ŠVVP v školskej integrácii, ale aj pri individuálnom vzdelávaní, či v špeciálnej škole a triede, hoci školský zákon ho nenariaďuje ako povinný, ale iba ak je potrebné ho vypracovať (§ 94, ods. 1b, porov. aj Dodatok k VP č. 1, 2019). IVP sa vypracúva vtedy, ak žiak potrebuje nejaké špecifické úpravy oproti školskému vzdelávaciemu programu školy (ďalej len „ŠkVP“), resp. svojej triede. Zákon v § 7 ods. 5 umožňuje ako alternatívu postupovať aj podľa jednotlivých vzdelávacích programov určených pre špeciálne školy (ŠPÚ, 2017). V praxi sa ale ukazuje, že tieto vzdelávacie programy môžu slúžiť v integrácii skôr ako inšpirácia, či metodická podpora pre poradenské centrá alebo školy pri odporúčaníach alebo vypracovávaní IVP, rozhodne však nie ako povinnosť.

- pomáha pri **nastavení podporných opatrení** pre žiaka tam, kde sa prípadne odlišujú od ŠkVP triedy alebo školy,
- vypracúva ho škola (ideálne školský špeciálny pedagóg ako koordinátor ŠVVP) v úzkej spolupráci s triednym učiteľom, ŠPT, rodičmi, PA a poradenským centrom a podľa možnosti aj so samotným žiakom,
- zákon nestanovuje ako má formálne vyzerať, lebo má byť šitý na konkrétne dieťa, dôležitejšia ako formálna stránka IVP má byť skutočná podpora žiaka.

Školský vzdelávací program a IVP

ŠkVP je základný dokument školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v škole (§ 7, ods. 1 školského zákona) a vychádza zo **Štátneho vzdelávacieho programu** (ďalej len „ŠVP“). Tento dokument je hlavný dokument, ktorý má obsahovať všetky dôležité princípy fungovania vzdelávania v danej škole, či v triede. Je to najdôležitejší nástroj inkluzívneho vzdelávania:

- stanovuje **princípy, činnosť, plán a fungovanie ŠPT i prácu PA pri podpore všetkých žiakov** – ideálne ak ŠkVP má aj samostatnú časť inkluzívne vzdelávanie alebo ŠPT, kde je opísaná inkluzívna podpora všetkých detí vrátane ŠVVP a princípov tvorby IVP,
- **opisuje systém hodnotenia**, ktoré môže a má byť predovšetkým postavené na sebareflexii (sebahodnotení), motivácii a podpore. Systém hodnotenia zohľadňuje osobitosti žiakov a umožňuje učiteľom hodnotenie neustále prispôbovať výchovno-vzdelávacím potrebám žiaka (§ 2 h),
- **popisuje učebné osnovy**, ktoré sú flexibilné a otvorené predpokladom žiaka (§ 2 g) školského zákona) – v ŠkVP nemusia byť vymedzené konkrétne učivá či nadpisy z učebnice, lebo tak je ťažšie obsah prispôbovať konkrétnemu žiakovi, triede,
- IVP sa vytvára naozaj **efektívne a úsporne** ideálne na jednu A4 stručne a iba v tých veciach, ktoré nie sú už uvedené v ŠkVP. Forma by nemala byť dôležitejšia ako obsah dokumentu.

PRÍKLAD

- škola si v ŠkVP stanoví, že bude v matematike a prírodovedných predmetoch používať kalkulačku, vzorcovníky, tabuľky ako bežnú súčasť výučby pre všetky deti a nebude vyžadovať nezmyselné memorovanie (následne potom takéto opatrenie už nie je nutné písať žiakovi do IVP),
- škola do ŠkVP popíše fungovanie ŠPT, PA a tým pádom následne nemusí už každoročne vyrábať rozličné plány výchovného/kariérneho poradcu, školského psychológa, koordinátora prevencie a pod. a opisovať podrobne v IVP personálnu podporu,
- škola v ŠkVP umožní systém hodnotenia, ktorý bude učiteľ v spolupráci so ŠPT na mieru šiť pre každého žiaka (či je integrovaný, cudzinec, zažil ťažkú životnú udalosť a pod.) – napr. pri diktátoch, pri ústnom alebo písomnom hodnotení, predĺžení času pre každého, ak to potrebuje a i. Tým pádom to nemusí byť v IVP

Zásady tvorby IVP

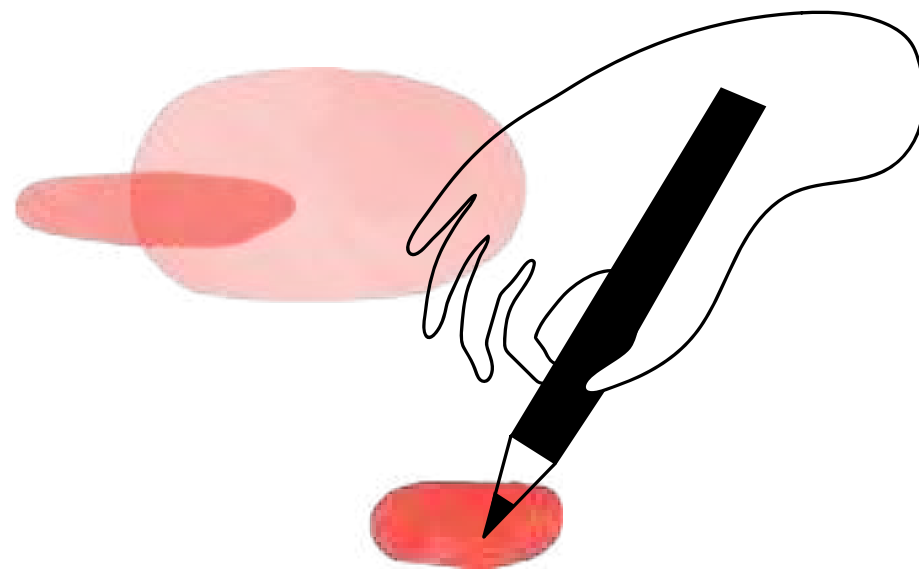
V nasledovných bodoch ponúkame základné princípy, pravidlá a zásady tvorby IVP na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu:

- IVP je spolu s Návrhom na vzdelávanie a poradenskou správou trojicou povinných dokumentov k žiakovi so ŠVVP.
- **vypracovanie IVP** vyžaduje **dostatočný časový priestor pozorovania a nastavenia podmienok** (cca. 30-60 dní príp. podľa situácie a ťažkostí žiaka, napr. u žiaka s pervazívnou vývinovou poruchou to môže trvať aj dlhšie, kým sa nastavia optimálne podmienky). Zákon neurčuje dokedy má byť IVP vypracovaný.

- Ideálne je ak sa **na tvorbe IVP zúčastňujú všetci pedagogickí zamestnanci, asistenti a odborní zamestnanci**, ktorí sa podieľajú na vzdelávaní žiaka,
- Vhodné je **uskutočňovať odborné konzília pri vstupe žiaka do integrácie**, pri prestupe na 2. stupeň, alebo pri akýchkoľvek zmenách, ktoré ovplyvňujú vyučovací proces. Počas konzílií sa účastníci oboznámiť za podpory ŠPT so ŠVVP žiaka, pokúsia sa implementovať odporúčania poradne do vlastného predmetu a začnú konzultovať postup s asistentkou, ak je k žiakovi pridelená.
- Pre kvalitnú prácu nestačí iba oboznámiť **rodiča žiaka** s IVP, ale ho aj do procesu tvorby **aktívne zapojiť**, poskytnúť mu ho aj na pripomienkovanie napr. emailom,
- Podľa veku žiaka aj jeho informovať, či zapojiť do návrhov opatrení ako prostriedok podpory vlastnej snahy, slobody a zodpovednosti.
- **IVP sa môže priebežne kedykoľvek upravovať** (napr. aj emailom, cez edupage, formou zápisníc zo stretnutí, perom doplniť a pod.) flexibilne a podľa aktuálnych potrieb žiaka s konsenzuálnym súhlasom a jednoduchým informovaním všetkých aktérov (rodiča i ostatných učiteľov). Opäť vhodné zvoliť konzílium ak si to situácia vyžaduje.
- Pri ťažších diagnózach je tento dokument variabilný, mal by sa prispôbovať **aktuálnym potrebám dieťaťa**. Napr.: úprava prostredia, schopnosť sústrediť sa, relaxačné pauzy.
- Nie je potrebné, aby sa IVP vytváral nanovo každý školský rok, má sa aktualizovať priebežne podľa potreby napr. pri prechode na 2. stupeň, pri zmene školy a pod.
- Vzhľad, formu a obsah IVP neurčuje žiaden predpis aj preto, že IVP má odrážať jedinečnosť potrieb žiaka.

- Vždy treba mať na zreteli, že najdôležitejšie je to, čo sa skutočne pre žiaka robí (tzv. „žité IVP“), čo sa dá vidieť i skontrolovať aj na spokojnosti žiaka, spolužiakov, učiteľa a rodiča.
- Napredovania žiaka a jeho IVP treba priebežne sledovať a konzultovať aj s poradenským centrom, ktoré integráciu odporučilo.
- **Cieľom IVP má byť aj to, aby žiak postupne nepotreboval špecifickú podporu.**
- **Hodnotenie žiaka** sa uskutočňuje vzhľadom na jeho vlastný progres, nie v porovnaní s ostatnými žiakmi.
- **Písomné vyhodnocovanie IVP** (v minulosti tlačivo H) **sa nevyžaduje robiť**, dôležité je, aby IVP odrážalo vždy aktuálne potreby žiaka a aby sa ústne o prograse žiaka spoločne komunikovalo.

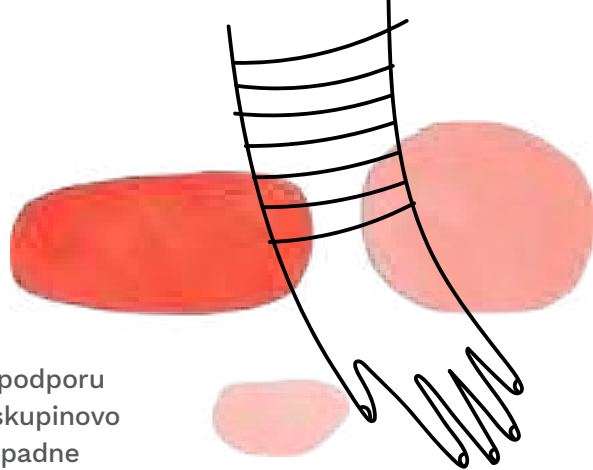

- **Vyučovanie špecifických predmetov nie je povinné**, ba niekedy môže byť aj neúčinné a málo inkluzívne. Školský špeciálny pedagóg alebo iný odborník poskytuje žiakovi podporu a intervencie individuálne, skupinovo alebo aj priamo v triede, prípadne metodicky usmerňuje asistenta či učiteľa, ako so žiakom pracovať.

- **Na žiadosť rodiča**, ak je to v záujme žiaka a ostatných účastníkov vzdelávania (napr. žiaka s Aspergerovým syndrómom, ADHD, poruchy správania a i.) a ak si to vyžadujú dočasné okolnosti, možno v rámci IVP s rozhodnutím riaditeľa **upraviť dochádzku žiaka do školy** podľa § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona v niektorých predmetoch alebo v určitom období. Celý tento proces má mať inkluzívny charakter od menšej participácie postupne k väčšej. Určite to nesmie viesť k dlhodobej neprítomnosti žiaka na vyučovaní a k nútenému domácejmu vzdelávaniu. Čiastočné oslobodenie má byť v úzkej spolupráci s centrom, na žiadosť rodiča a má smerovať k podpore žiaka a tréningu mäkkých zručností pre lepšie zvládanie účasti na vyučovaní.

- **Žiaci s mentálnym znevýhodnením** nepostupujú v integrácii automaticky podľa učebných osnov a učebníc špeciálnej školy, skôr naopak. **Postupujú podľa ŠkVP svojej školy, podľa IVP** a ak je potrebné, môžu sa inšpirovať aj špeciálnou školou. Ináč to nie je integrácia, ale vytvorenie špeciálnej jednotky v bežnej škole.

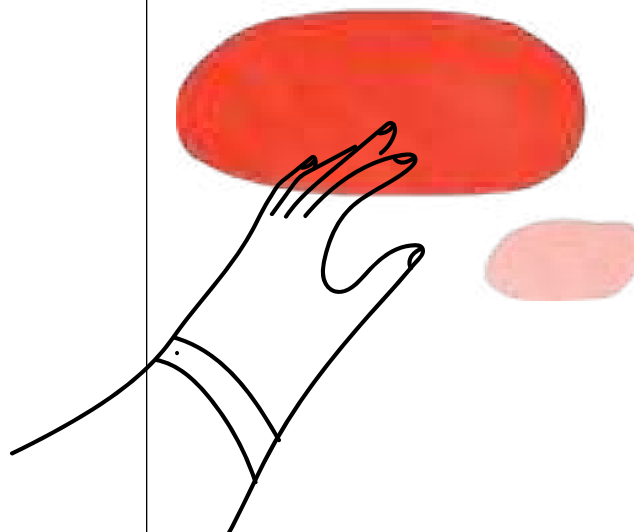
- Ak žiakovi jeho zdravotný stav neumožňuje vzdelávať sa v škole (napr. ležiaci pacient a pod.), tá mu zabezpečí cez **status individuálneho vzdelávania** (§ 24 ods. 3 školského

zákona) aspoň 2 hodiny týždenne účasť na vzdelávaní, napr. vysielaním pedagóga do rodiny. V prípadoch dlhodobejších oslobodení je potrebné, aby určený pedagóg predkladal polročné správy o stave napredovania žiaka, pričom správa je podkladom na pedagogickú radu pre uzavretie klasifikácie. V takomto prípade sa nerealizujú komisionálne skúšky (§ 24 ods. 8 školského zákona).

- Úpravy obsahu nie je nutné v IVP rozpisovať tak, že sa kopírujú celé učebné osnovy predmetu každý rok. Stačí iba uviesť zmeny (cieľov, obsahu, výkonu) oproti ŠkVP školy. **Stručnosť a flexibilita je veľmi dôležitá.** IVP by mal skôr upozorniť v ktorých predmetoch, a ktoré typy zručností sú oslabené alebo naopak nadpriemerne rozvinuté a akým spôsobom sa úpravy vykonajú (či zjednodušením niektorých tematických celkov, alebo - v prípade nadaných žiakov - rozšírením, obohatením alebo akceleráciou učiva). Učiteľ by mal byť preto schopný spolu s rodičom, žiakom a ŠPT úpravy učiva flexibilne meniť, a po nejakej dobe to vyhodnotiť a nastaviť ďalšie kariérové smerovanie žiaka, napr. jednoduchá vetička: "V predmete matematika bude asistent a učiteľ upravovať, zjednodušovať tematické celky podľa aktuálneho pokroku žiaka."

- **Oslobodenie od predmetu, druhého cudzieho jazyka** vychádza z možností žiaka a dohody školy, rodiča a poradenského centra. Môže sa predmetu prípadne zúčastňovať, ale bude nehodnotený (absolvoval). Oslobodenie od druhého cudzieho jazyka u integrovaných žiakov, príp. od iných predmetov v súvislosti s ich ZZ (napr. TSV)

sa riadi žiadosťou rodiča a rozhodnutím riaditeľa s odporúčaním obvodného lekára (prípadne poradenského centra) podľa príčiny znevýhodnenia. Akékoľvek úpravy treba realizovať s ohľadom na výber strednej školy.

- Z pokynov k Testovaniu 5 a 9 vyplýva, že **žiaci so ŠVVP pri testovaní môžu používať kompenzačné pomôcky**, vrátane vzorcovníkov, PC, kalkulačiek, slovníkov, príp. iných pomôcok, čo ale rovnako predpokladá, že ich žiaci používajú aj počas celej školskej dochádzky, čiže bežne na vyučovacích hodinách, či písomkách. Ich zaradovanie do skupín ZZ nestanovuje poradenské centrum, ale škola.
- Podľa § 5 ods. 3 d) vyhlášky 326/2008 sa IVP archivuje 5 rokov po ukončení štúdia žiaka.

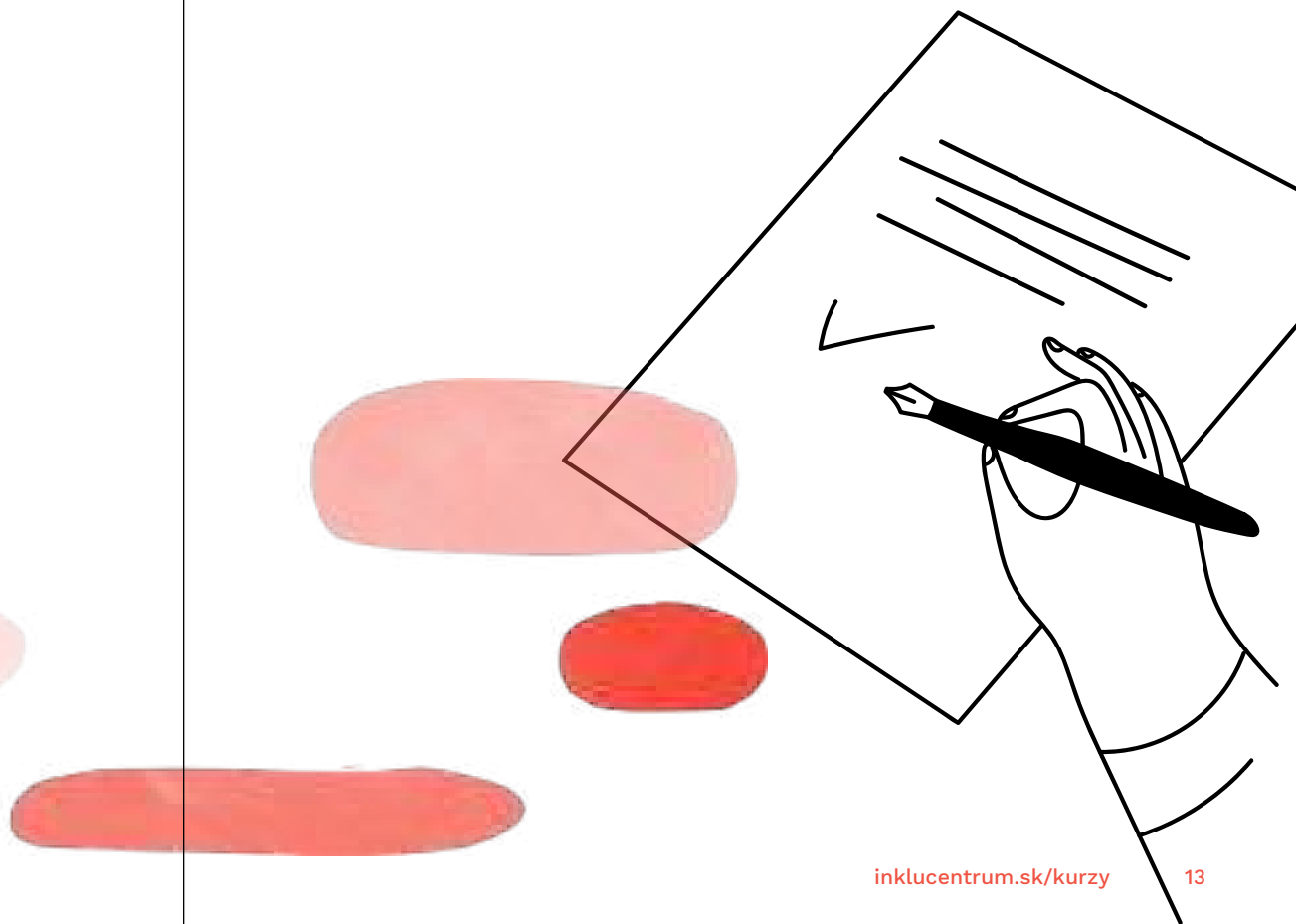
Pomôckou pri tvorbe IVP v slovenských pomeroch môže byť aj inšpirácia z Českej republiky, kde bol vypracovaný **Katalóg podporných opatrení** pre jednotlivé diagnózy. Treba mať na zreteli, že všetky opatrenia v IVP musia byť individualizované. Ako príklad uvádzame podporné opatrenia pre žiakov s mentálnym postihnutím a autizmom. Konkrétne sa jedná o úpravu režimu vyučovania.

- **Úprava režimu vyučovania napr. u žiaka s mentálnym znevýhodnením:** z hľadiska času je možné skracovať hodiny, spájať hodiny, časť výuky realizovať individuálne. Možnosť pracovať na viacerých miestach v triede (koberec, vankúše), prípadne vytvoriť ďalšie pracovné miesto, tak aby sa mohli obmieňať formy výuky a aby boli zaradené oddychové chvíľky (pracovná zóna, miesto na individuálnu prácu, na relaxáciu, špecializované miestnosti, miesto na

odloženie kompenzačných pomôcok). Opatrenie reaguje na to, že žiak je rýchlo unaviteľný.

- **Úprava režimu vyučovania napr. u žiaka s autizmom,** kde je nutné reagovať na problémy v oblasti pozornosti, zmyslového vnímania, úzkosť či nutkavé chovanie, napríklad neskorším príchodom do školy, aby sa vyhol preplnenej šatni, skorším odchodom na obed, používaniu učiteľského WC a i.

Viac a podrobne nájdete ďalšie inšpirácie k rozličným ŠVVP:
<http://katalogpo.upol.cz/>

Poradenské centrá, správa a IVP

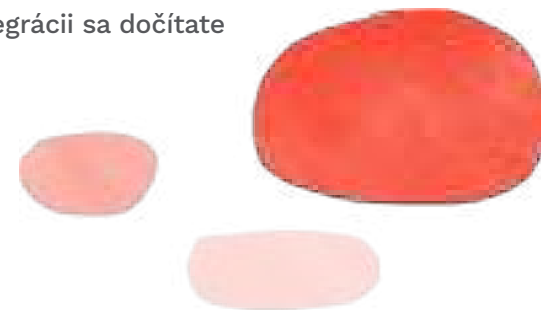
Dôležitým krokom k úspešnému IVP je aj **efektívna práca poradenského centra a úzka súčinnosť so ŠPT, školou a rodičom pri nastavovaní podpory dieťaťa**. Poradenské centrum je často ďaleko od reálneho života dieťaťa v škole a nie vždy dokáže nastaviť podporu z diaľky. Aj preto sú v školách experti, kolegovia zo ŠPT, ktorí by mali mať dôverné vzťahy s poradenskými pracovníkmi, aby sa opatrenia na podporu dieťaťa v IVP dali robiť kedykoľvek a rýchlo.

- Ak v škole pôsobí funkčný ŠPT, **poradenská správa môže byť veľmi stručná** a v časti odporúčaní môže síce vymenovať niektoré odporúčania, ale v konečnom dôsledku a závere poradenský pracovník aj písomne vyjadrí dôveru škole pri nastavení IVP touto alebo podobnou formuláciou: „Školský podporný tím primerane upraví naše odporúčania, t.j. podmienky, obsahy, formy, personálne obsadenie, hodnotenie, metódy a prístupy v Individuálnom vzdelávacom programe žiaka podľa jeho aktuálnych potrieb a v súčinnosti s triednym učiteľom, rodičom i žiaka.“
- Ak v škole podpora nie je ešte dostatočne nastavená, **poradenské centrum formuluje závery tak, aby školu neobmedzoval** v konkrétnom spôsobe či prevedení odporúčania, ale dôveruje, že škola dokáže odporúčania nastaviť v prípadnej konzultácii s poradenským centrom,
- Ak sa poradenský pracovník nedokáže spoľahnúť na školu a nastavenie podpory, **formuluje viac alebo menej prísnejšie odporúčania**, v prípade veľkých obáv aj taxatívne stanovuje, čo sa musí, smie, nesmie dodržať, aby aj takto právne ochránil najlepší záujem dieťaťa.

- Viaceré odporúčania, ak funguje dobrá spolupráca poradenského centra a ŠPT (individuálne vzdelávanie, čiastočné oslobodenie od dochádzania do školy, úprava hodnotenia, oslobodenie od druhého cudzieho jazyka) je možné stanoviť v správe aj vopred (napr. pri deťoch s ADHD, PAS a i.) tak, aby ŠPT mohol opatrenia zavádzať podľa potrieb dieťaťa kedykoľvek a nemusel čakať na písomnú správu, nakoľko je to neflexibilné, zaťažuje to všetkých. Samozrejme, vzájomné informovanie môže prebiehať neustále (email, telefonát).
- Je menej vhodné písať do správ odporúčanie postupovať podľa vzdelávacích programov špeciálnych škôl a realizovať špecifické predmety, nakoľko je to často nerealizovateľné. Poradenské centrum má odporúčať intervenciu, podporu pričom **konkrétny spôsob a formu si zvolí slobodne škola podľa možností**.

Viac ako strach zo školskej inšpekcie treba mať strach, že nie je dostatočne podporený potenciál žiaka a nekoná sa v jeho najlepšom záujme (čl. 3 medzinárodného Dohovoru o právach dieťaťa, porov. aj Všeobecný komentár č. 4/2016 o práve na inkluzívne vzdelávanie).

O mýtoch a otáznikoch k integrácii sa dočítate aj v [článku Inkluentra](#).

Inšpirácia štruktúry IVP

Osobné údaje

(Meno žiaka, dátum narodenia a trieda, príp. škola/školy, z ktorých prestúpil)

Stručný popis zo záverov vyšetrení

(druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka)

Stručný opis žiaka, jeho zdrojov a rizík

IVP vychádza zo ŠkVP školy s týmito špecifikami

(uvedú sa iba tie skutočnosti, ktoré sú iné oproti ŠkVP školy iné – napr. profil žiaka, dlhodobé, krátkodobé ciele, úprava obsahu v niektorom vyučovacom predmete, rozšírenie obsahu niektorého vyučovacieho predmetu/predmetov, doplnenie učebného plánu o nový/špecifický predmet/predmety, oslobodenie od niektorého z vyučovacích predmetov alebo časti vyučovacieho predmetu; oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy, špecifické individuálne alebo skupinové intervencie odbornými zamestnancami, špeciálne učebné či kompenzačné pomôcky, špecifické postupy, spôsoby práce v triede, hodnotenie, opis odbornej podpory, asistent učiteľa, či intervencie v poradenských alebo zdravotníckych zariadeniach a pod.):

Vypracovali

Triedny učiteľ (zodpovedá aj za oboznámenie a spoluprácu s ostatnými predmetovými učiteľmi):

Školský špeciálny pedagóg/ŠPT:

V spolupráci

Zákonný zástupca žiaka: (podpis)

Priebežné poznámky, zmeny, úpravy

(hodnotenie, zlepšenie, zhoršenie, nové úpravy - dátum, krátky popis a podpis), napr.:

- 1. ročník: žiak potrebuje po 15 minútach relaxačnú pauzu pod dohľadom
 - od 3. roč. - pridané raz týždenne reedukácie v poradenskom centre a raz týždenne intervenčné stretnutia so šk. špeciálnym pedagógom,
 - od polroka 4. roč. - zaradený raz týždenne do menšej intervenčnej skupiny so šk. psychológom
 - od 6. roč. - nehodnotenie v NEJ
 - od 7. roč. - žiak už nevyžaduje špecifické individuálne intervencie so špeciálnym pedagógom, vzhľadom k ťažkostiam v správaní pokračuje v individuálnej starostlivosti u šk. psychológa dva krát mesačne,
 - záver 8. roč. - žiakovi udelená pochvala za výrazné zlepšenie v prospechu a správaní,
 - od 8. roč. - žiak je už len sledovaný odbornými zamestnancami a príležitostne sa realizujú kontrolné stretnutia so školským psychológom a špeciálnym pedagógom, príp. špecifická podpora pri väčších písomných prácach
-

Naše vzdelávanie

Bulletin: Pedagogický asistent

KURZY

- Pedagogický asistent v praxi
- webinár Minimum pre asistentov I, II a III.

Bulletin: Ranné kruhy vo vyučovaní

KURZY

- Facilitatívne a reflektívne učenie
- webinár Ranné kruhy vo vyučovaní
- webinár Poradné kruhy v škole
- webinár Reflexia a spätná väzba na 1. stupni

Bulletiny: Školský podporný tím, Individuálny vzdelávací program

KURZY

- webinár Školský podporný tím
- webinár Školský psychológ začíname
- webinár Legislatíva pre školský podporný tím
- webinár Individuálny vzdelávací program

Ďalšie kurzy:

- Artefietika a inkluzívna trieda
- Nenásilná komunikácia
- Mediácia žiackych konfliktov cez nenásilnú komunikáciu

Naše ďalšie publikácie

Online: inklucentrum.sk/publikacie

Už čoskoro nové bulletiny:

- Mestská inkluzívna škola
- Skupinová práca s reflexiou
- Artefietika
- Nenásilná komunikácia a konflikty

Zastrešujeme inkluzívne vzdelávanie

Inklucentrum – Centrum inkluzívneho vzdelávania je advokačnou, vzdelávacou a poradenskou expertnou organizáciou na celonárodnej úrovni v oblasti podpory inkluzívneho vzdelávania. Venuje sa podpore kvalitného a humanistického vzdelávania v školskom prostredí v prospech rozvoja potenciálu všetkých detí, rodín i zamestnancov školy. Poskytuje podporu, konzultáciu a vzdelávanie v akreditovaných programoch a workshopoch najmä pre pedagogických a odborných zamestnancov.

INKLUCENTRUM – Centrum inkluzívneho vzdelávania

Hálova 16, 851 01 Bratislava
www.inklucentrum.sk
facebook.com/inklucentrum

INFO: info@inklucentrum.sk
KURZY: vzdelavanie@inklucentrum.sk
PORADŇA: poradentsvo@inklucentrum.sk

ONLINE: inklucentrum.sk/publikacie
inklucentrum.sk/kurzy

Projekt 'Na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu' je podporený z programu ACF – Slovakia, ktorý je financovaný z finančného mechanizmu EHP 2014–2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava.

Edu-spec – špeciálnopedagogické
vzdelávacie centrum vo Zvolene vytvorené
pre komplexnú podporu dieťaťa a jeho
rodiny v problémovej situácii